

Bruxelles, 13 septembrie 2023
(OR. en)

12714/23

Dosare interinstituționale:
2022/0392(COD)
2022/0391(COD)

PI 133
COMPET 840
MI 718
IND 450
IA 213
CODEC 1543

NOTĂ

Sursă:	Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea I)
Destinatar:	Consiliul
Nr. doc. ant.:	12183/23 + ADD 1 + ADD 2
Nr. doc. Csie:	15400/22 + ADD 1-5, 15390/22 + ADD 1-5
Subiect:	Revizuirea legislației UE privind protecția desenelor și modelelor: (a) Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind protecția juridică a desenelor și modelelor (reformare) (b) Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentului (CE) nr. 6/2002 al Consiliului privind desenele sau modelele industriale comunitare și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2246/2002 al Comisiei - Abordare generală

I. INTRODUCERE

1. La 10 noiembrie 2020, Consiliul a adoptat concluzii privind *Politica în domeniul proprietății intelectuale și revizuirea sistemului de desene și modele industriale din Uniune*, în care a invitat Comisia să prezinte propuneri „pentru a moderniza sistemele de protecție a desenelor și modelelor industriale ale UE și pentru a spori atractivitatea protecției desenelor și modelelor industriale pentru proiectanți și întreprinderi, în special pentru IMM-uri”¹. Acest apel a fost consolidat de Parlamentul European în rezoluția sa din 11 noiembrie 2021².

¹ Documentul 12750/20, p. 8.

² 2021/2007/INI.

2. Drepturile privind desenele și modelele industriale protejează aspectul unui produs. Atractivitatea vizuală creată de un desen sau model este unul dintre factorii-cheie care influențează alegerea consumatorului de a prefera un produs în detrimentul altuia. Prin urmare, produsele bine proiectate constituie un important avantaj competitiv pentru producători. Industriile cu utilizare intensivă a desenelor și modelelor reprezintă aproape 16 % din PIB și 14 % din totalul locurilor de muncă din Uniune.
3. La 28 noiembrie 2022, Comisia a publicat un pachet legislativ pentru modernizarea sistemului UE de protecție a desenelor și modelelor, vechi de 20 de ani. Această inițiativă este unul dintre elementele-cheie ale planului de acțiune al Comisiei din 2020 privind proprietatea intelectuală³.
4. Pachetul legislativ cuprinde propunerile sus-menționate de directivă privind protecția juridică a desenelor și modelelor (reformare a Directivei 98/71/CE)⁴ și de regulament de modificare a Regulamentului (CE) nr. 6/2002 al Consiliului privind desenele sau modelele industriale comunitare⁵. Propunerea de directivă se întemeiază pe articolul 114 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în timp ce propunerea de regulament se bazează pe articolul 118 primul paragraf din TFUE.
5. Revizuirea propusă urmărește să asigure buna funcționare a pieței interne a desenelor și modelelor, în beneficiul creșterii economice în cadrul Uniunii, promovând competitivitatea întreprinderilor și ținând seama pe deplin de interesele consumatorilor. Scopul său este de a încuraja inovarea prin adaptarea acquis-ului UE în materie de desene și modele la tranziția digitală și la tranziția verde și de a face ca sistemul de protecție a desenelor și modelelor să fie mai accesibil și mai eficient, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și proiectanții individuali.
6. Din această perspectivă, pachetul simplifică și modernizează procedurile de înregistrare și clarifică obiectul, definițiile și domeniul de aplicare al drepturilor și limitărilor, în special pentru a detalia domeniul de aplicare al protecției în mediul digital, cum ar fi interfețele grafice digitale pentru utilizatori sau pictogramele, și pentru a elimina îndoielile în ceea ce privește drepturile asupra desenelor și modelelor în contextul imprimării 3D.

³ Documentul 13354/20.

⁴ Documentul 15400/22.

⁵ Documentul 15390/22.

7. Pornind de la succesul reformei mărcilor din 2017, revizuirea prevede, de asemenea, o armonizare de fond și procedurală nouă și suplimentară în domeniul protecției desenelor și modelelor la nivel național.
8. În contextul unei astfel de armonizări suplimentare, revizuirea vizează în special finalizarea pieței interne a pieselor de schimb pentru reparații prin introducerea unei „clauze privind reparațiile” în Directiva privind desenele și modelele. Din motive de coerență, aceasta aliniază clauza privind reparațiile care figura deja în Regulamentul din 2002 privind desenele și modelele la noua clauză privind reparațiile din Directiva revizuită privind desenele și modelele.
9. Comitetul Economic și Social European a adoptat un aviz cu privire la propuneri la 22 martie 2023⁶.
10. În Parlamentul European, lucrările Comisiei pentru afaceri juridice (JURI) sunt în plină desfășurare. Se preconizează că Parlamentul își va adopta raportul la începutul lunii noiembrie 2023.

II. LUCRĂRILE DESFĂȘURATE ÎN CADRUL GRUPURILOR DE PREGĂTIRE ALE CONSILIULUI

11. Examinarea pachetului în cadrul Grupului de lucru pentru proprietate intelectuală a început la 19 decembrie 2022 în timpul președinției cehe și a constituit, de asemenea, o prioritate pentru președințiile suedeză și spaniolă, cu obiectivul de a se ajunge la o abordare generală în cadrul reuniunii Consiliului (Competitivitate) din 25 septembrie 2023.
12. Grupul de lucru a discutat propunerile în cadrul a 10 reuniuni, în cursul cărora a deliberat cu privire la trei texte de compromis ale președinției cu privire la proiectul de regulament și la patru texte de compromis ale președinției cu privire la proiectul de directivă. Evaluarea comună a impactului care însoțește propunerile a fost examinată în cadrul a două reuniuni ale grupului de lucru, la 19 decembrie 2022 și la 10-11 ianuarie 2023. În general, delegațiile au salutat cele două propuneri și obiectivele acestora, precum și metodele și criteriile, și opțiunile de politică preferate prevăzute în evaluarea impactului.

⁶ Documentul 7835/23.

13. În cadrul reuniunii sale din 6 septembrie 2023, Comitetul Reprezentanților Permanenți (Coreper) a aprobat textele de compromis privind proiectele de directivă și de regulament⁷ și a convenit să le transmită Consiliului (Competitivitate) din 25 septembrie 2023 în vederea aprobării unei abordări generale cu privire la aceste texte de compromis.
14. Textele de compromis, astfel cum figurează în ADD 1 și ADD 2 la prezenta notă, reflectă eforturile președinției și ale statelor membre de a găsi un echilibru adecvat între diferitele poziții ale delegațiilor, menținând în același timp obiectivele sus-menționate ale propunerii Comisiei.

III. ELEMENTELE PRINCIPALE ALE PACHETULUI DE COMPROMIS

i) Definiția termenilor „desen sau model” și „produs”

15. Modernizarea propusă a definițiilor termenilor „desen sau model” și „produs” (la articolul 2 din directivă și la articolul 3 din regulament), care vizează adaptarea definițiilor și a domeniului de aplicare al directivei și al regulamentului la tranziția digitală, a fost salutăată în linii mari. Cu toate acestea, pentru ca definițiile să fie și mai adaptate exigențelor viitorului, în textele de compromis ale președinției au fost introduse câteva adaptări terminologice (de exemplu, termenul „digital” a fost înlocuit cu „non-fizic”).

ii) Clauza privind reparațiile

16. Discuțiile privind armonizarea protecției desenelor și modelelor pentru piesele de schimb sunt în desfășurare de peste 20 de ani, fără a se ajunge la un acord, ceea ce înseamnă că peisajul legislativ în această privință a rămas fragmentat.

⁷ Documentele 12183/23 ADD 1 și ADD 2.

17. Clauza privind reparațiile, propusă de Comisie pentru a fi introdusă la articolul 19 din Directiva privind desenele și modelele, ar permite producătorilor să producă piese componente cu desen sau model protejat ale unor produse complexe care sunt necesare pentru repararea unor astfel de produse. Clauza privind reparațiile propusă se limitează la piesele dependente de formă care sunt identice cu piesele de origine („must match”) ale produselor complexe; aceasta s-ar aplica tuturor desenelor și modelelor viitoare și ar prevedea o perioadă de tranziție de 10 ani pentru a garanta protecția drepturilor existente asupra desenelor și modelelor.
18. Această abordare „de mijloc”, bazată pe mulți ani de consultări ample și de lucrări pregătitoare, a fost considerată de Comisie ca reprezentând un echilibru între obiectivele liberalizării pieței și interesele consumatorilor și ale întreprinderilor implicate. Pentru alinierea dintre directivă și regulament, domeniul de aplicare al clauzei privind reparațiile de la articolul 20a din regulament va fi clarificat și aliniat pe deplin la noua clauză privind reparațiile din directivă.
19. În urma discuțiilor detaliate din cadrul grupului de lucru, textul de compromis al președinției preia propunerea inițială a Comisiei, multe delegații considerând că această soluție permite obținerea compromisului adecvat între diferitele opinii exprimate, atât în ceea ce privește domeniul de aplicare al liberalizării, cât și durata perioadei de tranziție. Discuțiile au demonstrat că acest compromis constituie un echilibru foarte delicat și fragil între interesele implicate și că orice schimbare, într-o direcție sau alta, ar traversa o linie roșie a unuia sau a altui grup de delegații care împărtășesc aceeași viziune, cu posibile implicații asupra obținerii unei majorități calificate.

iii) Motive de respingere a cererilor de înregistrare

20. Propunerea de a supune examinarea cererilor de înregistrare a desenelor și modelelor în întreaga UE aceluiași motive limitate de refuz a fost salutăată de delegații. Acestea fiind spuse, aceste motive au fost ușor adaptate pentru a răspunde solicitărilor delegațiilor ca orice utilizare necorespunzătoare a articolelor care intră sub incidența articolului 6 TER din Convenția de la Paris sau a altor ecusoane sau embleme de interes național, sau a unor elemente care aparțin patrimoniului cultural de interes național să poată fi, de asemenea, luată în considerare în acest context (articolul 13 din directivă, articolele 25 și 47 din regulament).

iv) Proceduri administrative de declarare a nulității

21. Propunerea Comisiei sugerează introducerea unor proceduri administrative obligatorii de declarare a nulității și în domeniul desenelor și modelelor, astfel cum au fost introduse pentru mărci prin Directiva (UE) 2015/2436. Cu toate acestea, delegațiile au subliniat că obligația de a institui astfel de proceduri obligatorii pentru desene și modele ar fi disproporționată și nu ar fi justificată de nevoile actuale. Ele au atras atenția asupra numărului redus de proceduri de declarare a nulității, în special având în vedere perioada limitată de valabilitate a desenelor și modelelor, precum și asupra faptului că majoritatea cazurilor de nulitate ar fi legate de chestiuni legate de dreptul de autor sau de concurența neloială, care ar trebui, în orice caz, să fie soluționate de instanțe.
22. Prin urmare, pentru a oferi flexibilitatea necesară care să permită statelor membre să organizeze procedurile naționale în modul cel mai eficient și să nu genereze sarcini administrative inutile, textul de compromis al președinției cu privire la articolul 31 din directivă sugerează ca procedurile administrative de declarare a nulității să fie introduse ca dispoziție fără caracter obligatoriu (și anume, ca o clauză „poate”).

v) *Taxe*

23. Propunerea Comisiei a sugerat raționalizarea taxelor aplicabile în temeiul Regulamentului privind desenele și modelele industriale (anexa I) și, în acest context, a propus reducerea nivelului anumitor taxe și eliminarea cerinței „unității de clasă” pentru cererile multiple, pentru a permite unui număr mai mare de solicitanți să beneficieze de reduceri pe cantitate.
24. În cadrul discuțiilor privind structura taxelor, a fost extrem de important pentru delegații să se asigure în continuare coexistența viabilă a sistemelor naționale și ale UE de protecție a desenelor și modelelor și să se evite concurența inadecvată între taxele pentru protecția desenelor și modelelor la nivelul Uniunii și protecția la nivel național.
25. În acest context, delegațiile au subliniat că înregistrarea unui desen sau model național, numai la nivel național, ar trebui să fie în continuare considerabil mai puțin costisitoare decât înregistrarea unui desen sau model UE și că taxele la nivelul UE nu ar trebui să fie comparabile cu taxele de la nivel național. Stabilirea taxelor pentru un desen sau model UE la un nivel echivalent cu taxele pentru un desen sau model național nu ar reflecta în mod adecvat valoarea relativă mai mare a desenului sau modelului din UE și ar pune în pericol echilibrul adecvat dintre sistemele UE și cele naționale de protecție a desenelor și modelelor.
26. În plus, a fost extrem de important pentru delegații să se asigure sustenabilitatea financiară a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), nu în ultimul rând având în vedere noile sarcini atribuite acestuia. În plus, având în vedere recente niveluri ridicate ale inflației, delegațiile au subliniat cu fermitate că ar trebui să se dea dovadă de o prudență deosebită în revizuirea nivelului taxelor și că, pentru a fi adaptate exigențelor viitorului, valoarea acestor taxe ar trebui mai degrabă să nu fie redusă în acest moment.
27. Compromisul președinției privind nivelul taxelor, astfel cum figurează în anexa I la proiectul de regulament, ia în calcul toate aceste considerații și urmărește să le adapteze într-un mod echilibrat.

vi) Transpunerea directivei

28. În ceea ce privește perioada propusă de 24 luni pentru transpunerea noilor dispoziții ale directivei în legislația națională, delegațiile au subliniat, în linii mari, necesitatea unei perioade mai lungi. În textul de compromis, perioada de transpunere prevăzută la articolul 36 din directivă a fost prelungită la 36 luni.

vii) Alte aspecte

29. Alte aspecte de natură mai tehnică se referă la următoarele puncte:

- cerința de reprezentare a desenului sau modelului în cerere și legătura acestuia cu data de depunere (articolele 26 și 28 din directivă, articolul 36 din regulament);
- amânarea publicării (articolul 30 din directivă);
- principiul cumulării desenelor și modelelor și protecția dreptului de autor (articolul 23 din directivă, articolul 96 din regulament).

Compromisurile respective cu privire la aceste dispoziții pot fi găsite în textele de compromis care figurează în ADD 1 și ADD 2.

IV. CONCLUZIE

30. Având în vedere cele de mai sus, Consiliul (Competitivitate) este invitat, în cadrul reuniunii sale din 25 septembrie 2023, să convină asupra unei abordări generale cu privire la textele care figurează în ADD 1 și ADD 2 la prezenta notă și să mandateze președinția să înceapă negocierile cu Parlamentul European în vederea obținerii unui acord în primă lectură.